



R.D. Jacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

39. In Festo Assumptionis B. M. V. bipartita. Assumpta est Maria in cœlum
gaudent Angeli, laudantes benedicunt Dominum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

mun signo crucis illuminavit; publico quoque ru-
more cadere, multi accurrerunt oculis privati, &
lucem mentis & corporis ceperunt per signum
crucis. Denique convertit & S. Romanam militem
egregium, & eum effecit Martyrem gloriosum.
Cum enim ipse admiraretur Laurentii invictum
animum, vidit Angelum ejus vulnera linteo ex-
tergentem, & eum animantem ad majora: exi-
de radio divinæ lucis illuminatus, afferens ad pe-
des Laurentii quam in carcere, expetit baptismum;
quo percepto, Christianum se publicè professus,
jussu Imperatoris post fustigationem capite est mul-
tatus, Ecce quot animas secum ducit S. Lauren-
tius, ut Deo offerat tanquam fructum sui sangui-
nis, ex quarum consortio ejus augetur gloria &
beatitudo.

res convetterunt in morte sua, quam in decursu
vitæ multique orarunt pro persecutorum conver-
sione, & impetrarunt quasi oves in medio luporum
agnos parientes. Sic Stephanus impetrat conver-
sionem Pauli, Paulus licetis sui, Dorothea Theo-
phili, Joannes & Paulus Terentiani, Agnes con-
versionem Filii Præfetti se aggredientis in lupana-
ri. Sic & plurimi alii. Inter hos ob dicta recense-
mus S. Laurentium. Dicamus ergo cum S. Chryso-
stom. 40. In juvenium & Maximinum Marty-
res: Sicut planta irrigata magis crescit, ita & fi-
des nostra oppugnata magis floret, & vexata plus exu-
berat; neque ita hortos aquarum irrigatio reddere
fecundos solet, ut Martyrum sanguis irrigare na-
tus est Ecclesias. Sed concludamus, & ad invictum
Laurentium vota converteramus, ut viacat pro
nobis.

Ioan. 12.
Matth. 13.
Job. 5.
S. Lauren-
tius gra-
num fru-
mentis
Coloss. 1.

Propterea de eo merito canitur illud Evangeli-
cum: Nisi granum frumenti cadens in terram mor-
tuum fuerit, ipsum solum manet, si autem mortuum
fuerit, multum fructum afferit. Iusti frumento factis
in litteris comparantur, impii paleis & zizaniis. Cu-
jus ventilabrum in manu ejus, & permundabit ar-
eam suam, triticumque congregabit in horreum suum,
paleam autem tradet igni in extinguitibili. Item apud
Job sic de felicitate morientibus fit mentio: Ingre-
dieris in abundantia sepulchrum, sicut cum inferitur
aceruus tritici, in tempore suo. Fuit ergo S. Lauren-
tius granum frumenti, in agro Domini seminatum,
flagelli percussione à palea omni purgatum, & so-
lidum ventilacione & cribratione examinarum, & so-
lidum reperit, tandemque collectum in cœleste
horreum, dum zizania ipsum suffocare parata in
ignem mittuntur æternum. Quia autem granum
istud mortuum fuit, multum fructum tulit. Quo-
modo autem fuit mortuum? Certe morte illa de
qua Apostolus: Mortui estis & vita vestra abscondi-
ta est cum Christo in Deo. Hæc est mors quæ anima
moritur mundo, ut vivat Deo, moritur terræ & ter-
renis affectibus, ut vivat cœlo & cœlestibus; mori-
tur sibi, ut vivat Christo. Fuit ergo S. Laurentius
granum mortificatum & mortuum, tum propter
mortificationem omnis affectus ad patriam & pa-
rentes, quia ut Christo deserviret in gradu Ecclē-
siastico, Hispaniam, patriam suam, cum parentibus
deseruerat: tum propter mortificationem omnis
affectus ad opes temporales, quas liberaliter dis-
perdit; tum propter mortificationem omnis affe-
ctus ad vitam propriam, quam liberè pro Christo
exposuit, odendo animam suam in hoc mundo, ut in
viam æternam custodiret eam. Tot ergo modis mor-
tuum granum, ubere ferre potuit fructum, non
solum gratiæ in hac vita, & gloriæ in ætera, sed et-
iam fructum conversionis multorum. De qua re S.
Leo serm. de S. Petro & Paulo: Semper Dominicus
ager segete ditiori vestitur, dum grana quæ singula
cadunt, multiplicata nascuntur. Quo etiam spectat
illud Tertulliani Apologetici cap. ult. Sanguis Mar-
tyrum, semen est Christianorum; plures efficiuntur, quo-
rum nascuntur à vobis. Certe multi è Martyribus plu-

Beate Martyr Christi, tu factus es Spectacu-
lum Deo, & Angelis, & hominibus. Deo qui-
dem, qui fuit protector tuus in medio ignis, tibi vi-
res & animum invictum suggerens, in te pugnans,
in te viacens, in te triumphans Angelis, tam bonis,
quàm malis; dum illi te confortant, & vulnera tua
tergunt: hi verò omnem furorem in persecutori-
bus tuis magis fulciant, ut magis magisque retor-
queant. Hominibus verò, tuam admirantibus pa-
tientiam & magnanimitatem. Effice, ut & nos ho-
die tui sumus spectatores, non tam corpore, quàm
mente: ut ex hoc pietatis admirande spectaculo
(in quo nobis exhiberis Rubus in medio ignis com-
bustus) accendatur desiderio patienti pro Chris-
to, inflammemur igne ardenti amoris divini, dica-
mus superare ignem mundi & concupiscentiæ, dica-
mus evadere ignem infernalis gehennæ. Impetra
nobis ut fide fortes, spe erecti, charitate succensi,
tua sequi valeamus vestigia, & tandem ingredi viam
regni, & januas cœli, ut tibi tecum correptæ, & di-
vina trophæa decantare valeamus circumfusæ divi-
nitatis igne, æterna cum suavitate flammam amoris
in cordibus electorum succedente.

IN FESTO ASSUMPT. B.M.V.

Assumpta est Maria in cælum, gaudent Angeli, lau-
dantes benedicunt Dominum.

LECT. 38.
bipartita.

Inter prerogativas, quibus primiceria virginum exordit.
Maria cæteris præluxit, principem locum tenet
casta humilitas, cum virginali verecundia & inge-
nua taciturnitate confederata. Velox enim fem-
ina taciturnitas, tarda fuit ad loquendum, ita ut
in toto quatuor Evangeliorum textu quater tan-
tum Mariam locutam mellifluus Bernardus anno-
tarit. Virginalem hanc taciturnitatem imitari mihi
hodierna die tutius foret. (Ornatissimi Auditores)
quam Angelorum alternantibus choris cœraticum Ma-
riam prædicantium suavem symphoniam imperi-
tas vocis meæ ingratò murmurè interurbare: & per
fortas

et ac tantos Praeconiū Virginis decantatas laudes
 styli mei infantia obsecrare. Verum, nūquid po-
 terit filere Filius, dum Mater ad tantam evehitur
 sublimitatem, ut altius non valeat ascendere? Ho-
 die equidem Mater nostra, quæ se in terris infra
 omnes humilitate dejecit, quodammodo in cœlis
 cum divinitate certavit: *Assis enim Regina à dextris,
 in vestitu deaurato, circumdata variata.* Hodie
 puella Esther, virgo Israëli, virgo de genere nostro,
 de carne nostra, ad Asseri Regis solium exaltatur, &
 per eam proditoris Aman cruentum in nos editum
 in caput ejus retorquetur. Nonne impius & ingra-
 tus est ille, qui tantæ clementiæ Reginam pro mo-
 dulo suo debito laudum non veneratur obsequio?
 Sanè nemo hodie ab ejus encomiis fecerit, nisi
 de dicti proditoris familia inveniat.

Novimus equidem, ô Virgo, angelicis te longe
 excellentius laudari & exaltari præconiis: verum
 etiam novimus, quod servulorum tuorum quantu-
 lalcumque laudes non aspernaris. Ignosce igitur lau-
 dantis te hodie & parvitatî & pravitati. Inspice
 affectum, nec despice effectum. Licet nihil te di-
 gnū sterilis nea cogitatio valeat concipere, nihil
 te dignum inerudita locutio parturire, attamen de-
 votio non patitur filere. Tu ergo, quæ Mater es
 Misericordiæ, Sedes Sapientiæ, Clavigera gratiæ,
 clientuli tui imbellem promove conatum, dirige
 stylium, & juxta solitam tuam facilitatem tu meam
 adjuva facultatem.

Vos quoque, benevoli Auditores, favete animis,
 & vestræ benevolentia ac favoris aura pii deside-
 rii nostri expansa vela provehite, ut ad portum fe-
 licitatis appellant. Disseremus autem potissimum
 de duobus.

Proposicio. Primò, de Virginis Deiparæ languore & dor-
 mitione.
 Secundò, de ejus Assumptione & Coronatione.

PARS I.
De M. V. languore & dormitione.
 Virginem Deiparam martyrio vitam finisse,
 antiqui aliqui hæretici deliraverunt. Alii Col-
 iridiani dicti, saturæ divinæ participem, adeoque
 mortis expertem dixerunt. Sed hæc deliria & fœd-
 ita commenta ab orthodoxis Patribus jam pridem
 sunt explosa. Atque hodie Sancta Mater Ecclesia
 catholice profiteretur, eam suavi quadam morte, vel
 potius dormitione, communem sortis humanæ le-
 gem subisse; quo tamen anno id contigerit, ambi-
 gum manet: cum nec ex canonicis scriptis, nec ex
 SS. Patrum fatis constet testimoniis S. Antoninus
 defunctam scribit, ex quorundam sententia, post an-
 num elapsū ab Ascensione Domini, & tot dies quos
 ab eo tempore intercurrunt usque ad decimam quin-
 tam Augusti, demum post alios quadraginta dies
 in cœlum assumptam. Verum id minus ab Ecclesia
 receptum novimus. Eusebius ex aliqua revelatio-
 ne, sed incerta, annos ponit à Domini Passione
 quatuordecim. Nicephorus vixisse eam tradit an-
 nos quinquaginta novem. Epiphanius Hypolitum
 quemdam citat, qui ait eam decessisse anno ætatis

sux 57. Sed his non contentiens, migrasse eam ara-
 dir annos natam septuaginta duos. Alia adhuc re-
 feruntur opinioniones, sed quia non minus ambigua,
 lubens eas prætereo. Ita res obscura est, & inter
 Scriptores monstruosa quadam reperitur hic discre-
 pantia.

In hac interim caligine, & opinionum varietate,
 verius judicaverim, eam nonnisi post multorum
 annorum à Dominica passione decursum ex hac vi-
 ta emigrasse. Persuaderi id Magni Dionysii aucto-
 ritas, qui ad spectaculum corporis, quod vitæ prin-
 cipium dedit, ad Timotheum Episcopum convenisse
 se scribit. Ipsum verò nonnisi multis post Chris-
 tum annis Christiana religione fuisse imbutum,
 apud omnes in confesso est. Scio quosdam Dionysii
 verba in alium sensum trahere, sed id faciunt sine
 sufficienti auctoritate. Sanè ea de verò Virginis cot-
 pore intellexerunt S. Damascenus, Metaphrastes,
 Nicephorus, S. Maximus, & omnes penè veteres.
 Nolo verò quempiam existimare Virginis gloriæ
 derogatum, quod hæc adeo obscura, adeo ambigua
 manerint. Nam ut Sol alteriorum suorum ful-
 goribus splendens, non tantum nulla valuit ob Scri-
 ptorum inopiam caligine offundi. Quis potius in his
 tenebris multò splendidius ejus jubar effulsi. Er-
 enim quæ pars orbis catholici, ubi ejus ex hac vi-
 ta transitus & Assumptionis festivitas celeberrimo
 cultu annua quaque die non repetatur? Totius Or-
 bis homines, ab Oriente usque in Occidentem Ma-
 riæ nomen novisse, & laudes ejus decantasse scimus.
 Schyrtarum & Bessorum feritas, & Pellitorum
 turba populorum (ut loquitur S. Hieronymus) qui
 mortuorum quondam in feris homines immola-
 bant, stridorem suum in dulce MARIÆ fregere me-
 los. Arque sicut totius orbis una vox Christi est,
 ita & rotis orbis una vox est MARIÆ. Sufficiebat
 scilicet ad omnes superandas tenebras propheticum
 illud ab ea prænuntiatum Oraculum: *Ecco enim ex
 hoc beatam me dicent omnes generationes, quia fecit
 mihi magna qui potens est.*

Se h tanto, ut diximus, tempore dilecti orbata
 fuit præsentia, quos planctus, quos gemitus edebat
 turur nostra, columba nostra? Equidem dubium
 esse nequit, quin Nativitatis Filii sui. Passionis irent
 & Ascensionis loca frequentius visitaret. Ibi cha-
 ritatis jaculo vulnera, lachrymis se baptizans, san-
 ctissimi oris sui oscula imprimebat. Videre eam vi-
 deor (Auditores) in Calvarie fanebri illo loco in-
 olinatam, ubi pendentem iterum intuens natum
 pervolat manus, pervolat pedes, involat lateri. Ibi
 edificat Colamba nostra in foraminibus petreæ, in
 caverna materiz. Ibi tanquam vera holocausti vi-
 ctima doloris gladio transverberatur, amoris igne
 concrematur.

Gravium Theologorum assertio est, sacramentum
 hanc Dei Genitricem, Dei, ut in se est, essentiam
 clarè, limpide, & sine ænigmatè aliquando in hac
 vita conspexisse. Assertit id Bernardinus de Bu-
 lhis, subscribis Doctor Bannezius favet cum multis
 Car-

*Vide ejus
 verba in
 Breviar.
 4. die inf.
 est. Assump-
 sumpe.*

*An M. V.
 essentiam
 Dei hic
 clarè con-
 spexerit.*



Cardinalis Cajetanus. Auctoritati jungitur & ratio. Etenim S. Bernardi regula est, omnem gratiam, omnemque prerogativam alicui ex Sanctis attributam, sacre Dei genitrici non esse denegandam. Si igitur cum SS. Augustino, Basilio, Ambrosio, Angelico Doctores, & aliis, facilem hanc visionem Moyse & Paulo probabilissimè attribuimus, cur MARIÆ denegemus? Aut cui plenius convenit Filium revelari, quam Matri? Dicit verò quispiam: S. Scriptura id de Moyse, id de S. Paulo satis significat, de MARIÆ verò ne obscure quidem innuit. Fateor quidem. Sed, an quia de Virginis in utero sanctificatione factis in Litteris non fit mentio, sanctificationem Virginem (seposita etiam omni Ecclesiæ determinatione) improbabilius asserimus? Non potius, quia id Hieremias, quia Joanni Baptista concessura legimus, secundum supradictam regulam, sine alio fundamento, ad Dei genitricem probabilissimè extendemus?

Viderat itaque aliquando Mater Filium facie ad faciem, sicuti est: & illius jam visionis memor, memor inquam, quanto cum mentis júbilo in illam divinæ majestatis abyssum fuerat immersa, quanta cum suavitate in illa divinitatis cellaria fuerat introducta, suspirat, & absens Filii ac Sponsi desiderium in se excitans, exclamat: *Adjuro vos filia Ierusalem, ut nunciis dilecto quia amore languens.* Osculetur me osculo oris sui, in æterno quanto citius thalamo, qui oculari dignatus est in corpore & cordis meitabernaculo. Rursus ad ipsam ardentissima cordis sui vota dirigit, insonabat: *Stetit jam satis, o dilecte, post parietem, respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos: vulnerasti cor meum; Ostende mihi faciem tuam.* Ostendisti quidem aliquando, sed in rapta, sed transiundo; apprehendere cupio, & non dimittite jugiter contemplando. Hæ sunt voces castæ rurturis nostræ: ita gemendo canit, ita canendo gemit.

Cant. 1.

Cant. 2.

Cum non

statim post

Christum

M. V. ob-

dormierit.

Reg. 2.

Sed quamdiu, o Domine, Matris tuæ & Sponsæ tuæ gemitudas querulosasque voces sustinere poteris? Immò verò quid potuit illa delinquere, quam in regnum tuum remeans, orbatam sic & afflictam voluisti delinquere? Inferior ne est ipsa Patriarchis, inferior Prophetis, quos tecum ad Patrem regrediens in gloriam introducis? Tu qui per Salomonem dicis: *Pete Mater mea, non enim decet ut confundam faciem tuam;* quomodo latronem assumis triumphantem, Matrem dimittis lachrymantem? MARIÆ non exaudiat pro se, quomodo exaudietur pro me? Sed scio, o Domine, scio, quia pius Pater es; differre soles ad tempus voces peccentium, ut eo magis exaudiamur ad meritum, quocirca non exaudiamur ad votum. No veras scilicet, quod Ecclesiæ, tanquam Aurora confurgens tenuibus exordis, MARIÆ adhuc egebat illuminatione. Sciebas, quod novellæ Ecclesiæ plantationes, adhuc in juventute sua, MARIÆ egebant irrigatione. Sciebas, quod re Sole elevato, hæc luna stare debet: lat in ordine suo. Præcedere volebat, ut major circum-

triumpho, cum pompa à te in regnum introducta, ascendenti Matri Filius obvies Sponsæ igitur & Matris vulnere tandem vulnereris. Putationis enim adveniente tempore, hyemeque recedente, audio te clamantem: *Surge, propera, anima mea columba mea, formosa mea, & v. ni.* Erratus audio insonantem: *Veni de Libano sponsa mea, veni de Libano, veni coronaberis, Veni de cubilibus Lethæum, de montibus Pardonum.*

Cant. 1.

Cant. 2.

Tandem itaque Archangelus Mariani cubiculi Apostoli in custos, Gabriel nimirum, qui Sponsi & Filii ingressus obdormisum MARIÆ ex hoc mundo eidem annunciat, egressum quoque ille Senatus Apostolicus toto orbe ad salutem gentium dispersus, spiritu illo qui Philippum colloquentem cum Eunuchum in Azotum transulerat, qui Abacuc à Judæa in Babylonem Danieli adduxerat, perætra & nubes ad languentis Mariæ cubiculum transychitur.

Pic id ac probabiliter dictum voluerim, Auditores, apocryphum enim existimat Eminentissimus juxta ac Eruditissimus Cardinalis Cæsar Baronius, sicut & illud quod de Thoma post alios adveniente à multis refertur: ortumque putat habuisse ex libello quodam apocrypho *De transitu Virginis* inscripto; a Gelasio Pontifice improbatum. Veruntamen, veterum multi, inter quos S. Damascenus, (cujus sermo id asserens inter Lektionen Romani Breviarii habetur) Simon Metaphrastes, Nicophorus, si eorum verba pensentur, non apocryphis aliquibus scriptis, sed veræ & veritate traditioni inniti invenientur. Et hæc sanè Ecclesiæ Principum reunionem, MARIÆ dignitas, Nati in Genitricem benignitas, Apostolorum postulari delictas: ut qui in Filii morte infideliter fuerant dispersi in Matris obitu fidei & charitatis vinculo congregarentur uniti.

Baron.

tom. 1.

4. die inf.

ott. As.

sumpt.

Sed quam sacrata hic oscula? quam arcana gaudia: quam suavia alloquia, dum suum illis ardorem, dum dilecti amorem, dum cordis pandit languorem? Spectabili hac Apostolorum corona circumcingente, discelluræ jam & in manus Filii Spiritum tradituræ membra lætulo componuntur, manus in cælum tolluntur, morsque animæ accorporis vinculum divulsura expectatur. Verum quodammodo refugit mors, hæret, horret Virginis etiam invitantis corpusculum attingere. Quid hæres, quid horres, o crudelis, o dura, filios & filias Adæ ubique adoriri adfuerat? Quid hæres, quid horres, quæ æquo pulsas pede pauperum tabernas, Regumque turres? quæ ne vagientis quidem miseris? Meministi scilicet, quod ille ætatis qui per Ozana rigidus tibi quondam minabatur: *Ero mors tua, o mors!* Virginis hujus utero est portatus, Virginis hujus ubercibus est lactatus. Ille, ille te vicit, ille te jugulavit. Illius morte tu mortua es, devorasti, sed devorata es; occidisti, sed prius occidens, dum enim in eum ruis, tu corruis, dum corporis de MARIÆ à Christo assumpti sollicitatis illecebra, &

B. M. V. ob-

dormitur.

Oz. 13.

avidis

avidis faucibus prædæ inhias, interiora tua velut adunco hamo & dente divinitatis sunt perfossa. Ideo hæres, ideo horres, ô crudelis, ô dura!

Sed notate vulpinam mortis crudelitatem, in omnes homines imperium suum extendentem, dum Virginem nostram appetit non audet invadere Martem. Quietis & Somni pelle se contegens, ac quasi lateenter subrepens, Virginem Deiparam transeundo percurrit, sed volentem, sed sine dolore. Ita exitum evadit Mater nostra, ita finit ærumas, ita naturæ quam ex Adamo traxerat, debitum victoriosa perfolvit.

Postlemus hic hætere, Auditores, & plangere cum Apollolis, Virginis etiam ac Matris nostræ comitati funus, Angelorumque vocibus resonantibus circa ejus feretrum & sepulchrum aures attingere. Verum non convenimus ad plangendum, convenimus ad plaudendum: Angelos quoque jucundius statim erit in cœlesti Palatio jubilantes, quam modò in miseriarum loco canentes audire. Trascendo itaque, & alteram Orationis nostræ partem aggredior.

PARS II.
De M. V.
Assumpt.
et Coronatione.

E. M. V.
cum corpore & anima hodie est exaltata.

Sanctorum illorum corpora, qui post Christi passionem (teste Evangelista) venerunt in sanctam civitatem, & apparuerunt multis, immortalitate jam in cœlis donata, multi asseruerunt de sacris Doctoribus. Idem dixerunt & aliqui de corpore præelecti illius Discipuli qui supra pectus Domini caput reclinavit: quia in ejus, ut ferunt sepulchro non nisi manna scaturire invenitur. Ad instar itaque dilecti Benjamin duplicem præ aliis fratribus acceperit portioem, gloriam scilicet non solum animæ sed etiam corporis. Quicquid sit de his, unanimis SS. Patrum consensus, omniumque Scholasticorum Doctorum concursus sententia asserit, Virginem Deiparam cum corpore & anima super omnem cœli militiam hodie fuisse exaltatam. Idque ita pellucide in hodiernæ diei officio Sancta proficetur Ecclesia, ut pervicacis animi fuerit, illud in dubium revocare. Mortem itaque subiit Virgo temporalem, sed mortis nexibus deprimi non potuit: quia ille, qui trium puerorum inter crepitan-tes flammæ corpora & vestimenta servavit illæsa, qui Jonam in ventre ceti, Daniele inter leones servavit incorruptum, Matris carnem ab omni corruptione liberat super omnes Angelorum Ordines sublimavit. Videamus ergo Regiam nostram, humilitatis nostræ conditionem victoriosè super sidera importantem. Festinemus, quia audio tympanum, præluentis rubæ percipio sonum, Angelorum agnosco chorum. Non ineptè forsitan quispiam eam hæc Poëtæ versibus descripserit.

*Tandem progressum magna stipante caeterona,
Sydoniam pïsto chlamydem circumdata limbo.
Cui phœcetra ex humero, crines notantur enaurum.
Aurea zurgentum subnectit siveila vestem.*

Certe hæc est, de qua legimus: *Assit Regina à dextera, in vestitu deaurato circumdata varietate.* Hæc est, de qua canimus: *Cyus inestimabilis odor erat nimis in vestimentis ejus.* Hæc est, de qua dicere merito possumus: *Quam pulchri sunt egressus sui in calcamentis, ð filia principis!*

In Canticis Canticorum, in epithalamio illo celebri amoris divini & cœlestis, sic habemus de Leëtica & Rheda regia Salomonis: *Erculum fecit sibi Salomon de ligno Libani, Columnas ejus fecit argentæ, Reclinatorium Aureum, Ascensum purpureum, media charitate constravit propter filias Jerusalem.* De hoc ferulo, hoc est regio vehiculo, dicere quispiam possit illud:

*Aureus axis erat, remo aureus, aurea summa
Curvatur arces, radiorum argenteus ordo.*

Hoc vehiculum regium hodie scandens Regina nostra, Angelicis tubis præsonantibus, Spiritibus Seraphicis tamquam equis igneis evchentibus, super arthera sublimatur. Peropatem utique, Auditores, triumphanti pompæ inferre me comitem, sed à longè vestigia sequens propius accedere contemnilico. Quid ita? Quia fuit cura ð facies ignis. Quia Oza tangens arcam percussus est. Quia Solis fulgorem ægri oculi reformidant. Nam & Apollolis, in monte claritatem Domini non sustinentes, ceciderunt in facies suas. Verum scio quid faciam. Ascendam in montem excelsum, ponam me cum Moysè in foramine petræ, & ibi tua me, ô Virgo dextera protegente, transcurantis gloriam contem- plabor.

At ecce dum colloquimur, dum Virginis Deiparæ gloriam contueri cupiens, inquire modum, equi ignei dividunt Dominam meam à me, & in sublimè video rapientes eam. Quid faciam? Clamare cogor cum Elizaò, *Mater mea, Mater mea. Currus Israel, 4 Reg. 2.* *Et auriga ejus.* Sed vivit Dominus, & vivit, ô Virgo, anima tua, quia non derelinquam te; usque ad throni celsitudinem comitabor euntem. Te tenente non cadam, te sublevante non corruam. Curram in odorem unguentorum tuorum, tua attractus suavitate, tua illectus pulchritudine; quia tota pulchra es, & suavis tota, deliciis affluens, & sicut balsamum aromatizans odorem spargens suavitatis.

Interim illa, quæ tota nobis pulchra est, & suavis, nos ad se deliciis suis odonantibus alliciens, species & pulchritudine prosperè procedens, & regnans; *terribilis* etiam est *us castrorum acies ordinata*; stygiis nimirum spiritibus & tenebrarum Angelis reprobis. Illi enim ascendenti hodie triumpho *Maria* conserant, mugitu, rugitu, ululatu suo ipsa sydera concusserunt. Meritò sanè illis terribilis, quæ per benedictum & divinum semen suum expoliatis quondam Principibus, & Potestatibus, prædam tartareis erutam faucibus in cœlestia vitæ reportavit. Meritò illis terribilis quia ingressa domum fortis alligavit eum, & diripuit *vasa ejus.* An non ipsa est, quæ antiqui serpentis

Psalm 44
Cant 7
Cant 3
Exod 34
4 Reg 2
Gen 3

Cant. 4.

caput venatum virtutis pede conculcavit? An non hæc est Turris David edificata cum propugnaculis, ex qua mille pendens clypei, omnis armatura fortium? Hæc certe est mulier Hebræa, quæ confusionem fecit in domo Nabuchodonozoris Regis, in regno Demonom Principis; Ideo hodie ibi ejulatus, ideo hodie ibi ululatus.

Psalm. 23.

Sed ululantibus infernalibus his spiritibus, quasi in triumphum ignominiosè traductis, tandem pompatriumphatis cœlestibus appulit choris, Aperte igitur portas Principes vestras, elevamini portæ æternales, & introibit Regina gloriæ. An forte interrogatis, quæ sit ista Regina gloriæ? Ipsa est, ut jam diximus, foris & potens in prælio. Ipsa est Domina virtutum. Ipsa est Regina instauratrix ruinarum Civitatis vestræ.

Ind. 15.

Audito Regiæ nomine, quam per tot annorum millia mysticis præfigurata figuris, propheticiis prænunciata oraculis cœli præstolabatur, confestim splendidus ille Senatus in jubilatione & voce tubæ totus cœlestibus regnis solvitur: imis laxa cardinibus Regia Dei aula referatur. Fœmineus sexus, quasi propriam sibi attribuens festivitatem, primus in occursum Regiæ effunditur. MARIA Prophetissâ tenens tympanum choris plaudit comitatu virginis; procedit Sara cum nuptis; obviat Anna cum viduis. Subsequuntur centum illa quadraginta quatuor millia signatorum ex omni tribu Israël, concordia voce perstonantia: Tu gloria Jerusalem, tu latitio Israël, tu honorificentia populi nostri. Pueri quoque sternentes vestimenta suam innotant: Osanna in excelsis. Ibi Jacob mysticam suam innotat. Ibi Moyses rubum incombustum demiratur. Ibi Ezechiel videt orientalem suam Portam, soli cœlorum Principi patefactam.

Ind. 12.

Egreditur tandem Rex pacificus, Salomon noster, & è throno suo confurgens, in Matris ruit amplexus. O felices amplexus! O felicia oscula! O divina ad corallogia! Quomodo exultavit, ô Virgo; spiritus tuus in Deo salutaris tuo, dum Fili agnoscis vulnera, dum Filius agnoscit Matris ubera. Magnificavit anima tua Dominum, sed magnificata est anima tua præ omnibus diebus tuis. Hæreo, Auditores, hæreo, quia etiam hominum linguis loquar & Angelorum, MARIA delicias explicare non sufficio. Hæreo, quia hæret & MARIA, & præ animi gaudio non nisi intercatas potest evolere voces. Anima enim illius liquefacta est, ut dilectus locutus est.

Cant. 5.

Expergiscere, ô anima Christiana, confurge cum famola illa Regina Saba, ascende cum aromaticis virtutum, & apparatus cœlestium desideriorum, in superream Jerusalem. Veni & contemplantur singula, & videbis quia veritas vincit famam, gloria exsuperat omnem loqueliam. Edificat tibi Salomon delicias Matris suæ; quia omnem etiam Angelici eloqui superant facultatem.

Tandem contempletur (Auditores) Regiam

nostram in diademate, quo coronavit eam Filius in die triumphus hujus cœlestis; & agnoscamus naturæ nostræ humilitatem in hac Virgine Despara ultra Seraphim elevatam à dextris Filii immortalitate resurgentem, Adverte ornatum ejus magnificentiam ita descriptum: Signum magnum apparuit in caelo, Apoc. 11. Mulier amicta Sole, & Luna sub pedibus ejus, & in capite ejus Corona stellarum duodecim. Mulier amicta Sole, ô regale pallium! Luna sub pedibus ejus, ô prænobile scabellum! In capite corona stellarum duodecim, ô diadema magnificentum! O verè signum magnum, Mulier mirabiliter singularis, singulariter mirabilis, in hac veste & trabea cœlesti, in hac corona luminosa! Sed quid mirum, quod eam sidera ornament & coronent, quam divinitatis Sol circumvestit? Quam familiaris es huic Soli ô Domina, quam familiaris, quam intima! In te manet, & tu in eo; vestis eum, & vestis ab eo. Vestis eum substantia carnis, vestit ille te sua gloria majestatis. Vestis nube Solem, & Sole ipso vestiris gloriosè.

Sed numquid Sol erat MARIA, antequam hoc Sole gloriæ hodie in cœlis vestiretur? Verè Sol erat, quia In Sole posuit tabernaculum suum Dominus, dum in hunc mundum venit. MARIA ergo Sol per lucidus fuit, in quo fixit tabernaculum suum Dei filius. At verò hodie Solem ipse ponit in tabernaculo suo, speciali MARIA exultans folio in cœlis. Verè Sol eras, ô Virgo electissima, que sola tenebrarum expertis, in tenebris & caligine peccati ja-centibus lucere solebas. Eripite è solo nostro hodie lugeremus, nisi ideo te evectam nossemus, ut immortalitatis Sole & luce cingereris, ut nemo jam à calore tuo se abscondat. Omnes etiam de lucis tuæ plenitudine hodie percipiunt: ipsa Trinitas gloriam, Angelus lætitiâ, iustus gratiam, & per curacionem, captivus redemptionem. Captivus, inquam, redemptionem; piè enim admodum cum Doctoribus Contemplativis existimaverimus, hodie turbam illam, quæ in Purgatorio pœnarum viaculis captivata à cœlestibus gaudiis præpediebatur, assumptæ Regiæ intercessionem festivitatis hujus participem, in cœlorum gaudia intrasse triumphantem. Quare, sicut de Filio sacra canunt eloquia: Ascendens Christus in altum, captivam duxit captivam, dedit dona hominibus; ita & de Matre canere hodie possumus: Ascendens Maria in altum, captivam duxit captivam, dedit dona hominibus. Etenim & in terris in Regiæ inauguratione, dum regium diadema ejus veritici apponitur, carceris aperiti, captivos conspicimus liberari.

Concludo tandem, & extremum hoc vos alloquor, Ornatissimi benevolentissimique Auditores, MARIA vidimus amore Dilecti languentem, vidimus morte suavi obdormientem, deduximus triumphantem, in stellato solio decore regio conspeximus resurgentem. Superest nunc, ut gaudeamus & exultemus, quia Matrem & Fratrem, Mediatorem & Mediatricem & quidem Mediatricem ad Me-



ad Mediatorem, in caelis possidemus. Dicam ergo cum mellifluis Bernardo: *Securum nunc habes o homo, accessum ad Deum, ubi Matrem habes ante Filium, accessum ad Patrem, Mater exhibet pro te Filio peccati & ubera, Filium Patri lacus & vulnera. An poterit esse repulsa, ubi tot sunt charitatis iudicia?* Dicam cum S. Anselmo Deiparae Virginis cultore pietissimum: *Exulta & latrare, o homo, quia quiescit iudicabitur de te, pendet ex sententia Matris & Fratris sui.* Nec trepides accedere ad MARIAM, quia tota pulchra, tota suavis est, nihil in ea reperies austertatis. Verè tota pulchra, cujus decorem Rex concepit. Verè tota suavis, quae odore suo cum ab aeterni Patris sinu & accubitu attraxit. Hoc odore, hoc decore, è cœno in cœlum hodie nos omnes attrahere cupiens, clamare non cessat: *Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, & generationibus meis adimplemini.* Et rursus: *Ego Mater pulchra dilectionis, & agnitionis, & sancta spes.* Monstrat esse Matrem, ad se nos materno affectu invitando, alliciendo attrahendo: monstrans nos esse filios, affectu filiali ad eam accedendo, sub ejus pennis nidulando, sub ejus protectione confidendo, in ejus devotione continue vivendo. Vereamur contemnere suavem vocem Matris blandientis in die misericordiae, ne in die ultionis & vindictae sustinere cogamur iratam vocem Filii intonantis, & maledictionem fulminantis. Quod à nobis avertat, qui est benedictus in saecula.

DE EODEM FESTO.

Lect. 29. bipartita.

Qua est ista, qua ascendit de deserto, deliciis affluens, inmixta super Dilectum?
Cant. 8.

PARS I. De differentia mortis Christi & M. F.

Multis Beatissima Virgo adornata fuit privilegiis ab initio vitae suae: ex tunc enim magna fecit ei qui potens est. An non prerogativa est singularis, quod sine peccato non solum nata est (ut d. Joanni & Hieremiae concessum etiam fuit) sed & sine ulla originali noxa concepta? Hoc ei speciale est post Filium. MARIÆ privilegium est, alteri non dabitur. Rursus, an non prerogativa admodum singularis, quod Filium Dei concepit sine corruptione, quodque cum peperit sine dolore, gaudia Matris habens cum Virginitatis honore? In hoc nec primam similem visa est, nec habere sequentem. MARIÆ ergo iterum hoc privilegium est, mirabiliter singulare, singulariter mirabile, quia & indubitabile. Portentum est saeculorum omnium, orbisque miraculum, ipsos etiam Angelos in stuporem adducens. Sed de his nunc nobis non est sermo: at de prerogativis MARIÆ in morte & post mortem, paucis differere institimus. Equidem mortua est MARIÆ ut Adæ veteris filia, sicut & ejus Filium mortem subire voluit, ut ejusdem Adæ Filius; sed mors ejus nobilitata est privilegiis, quia Mater erat Dei.

Ut ergo paulo altius rem repetamus, juvat conferre mortem Matris cum morte Filii. In quibusdam differentiam repetere est, in nonnullis concordiam & convenientiam.

Primo quidem in eo differentia cernitur, quod i. Differentia Christi Domini referta fuit dolore, cruciatu, reventia, angustia; in morte autem Deiparae, non tam dolor Mortis Christi & cruciatu, quam somnus quidem suavis reperitur: quia languor & ardor charitatis ejus animam plena à corpore abstraxit, ut Filio suo indivulso fructio- nis glutino æternum sociaretur in gloria, cui quondam indivulsa sociata fuerat in poena: Propterea igitur dicitur *ascendere de deserto, deliciis affluens, inmixta Dilecto.* Non erat æquum, ut secundo mortis dolores perferret, quæ illos juxta crucem pertulerat, dum illud Simæonis adimpletum fuit: *Tham ipsius animam pervansivis gladius.* Filius autem ejus illos voluit perpeti, & illius immori, ut pro nobis Patri per illos satisfaceret, & redemptionis nostræ lyctum plenè persolveret. Fuit igitur in Virgine Deipara *fortis ut mors dilectio*, quæ animam potuit à corpore separare. Hic est languor ille, de quo potest illud intelligi: *Nunciante Dilecto, quia amore languo.* Hic amor & languor vulberat felicissimo vulnere, animamque separat optatissima morte. Quapropter Guericus Abbas de hac re sic loquentem introducit Beatissimam MARIAM, sermone 2. de Assumptione: *Ut mirum miremini languorem meum, amore languo: languo plus impasientia amoris, quam passione doloris: plus vulnerata charitate, quam gravata infirmitate.* Nunciante Angelis Dilecto, quia amore languo: ipsa novit, quomodo mori medendum languori. Itaque MARIÆ in nidulo suo moriturus Phoenix, divini amoris igne consumpta, & mox ex suo cinere nova reviviscit in æternum victura.

Nec mireris, quod sine dolore dicamus eam obiisse, quia sicut dicit S. Damascenus Orat. 2. de dormit. Virg. *Quemadmodum antiquam, nullo partus dolore afficeretur, peperit; ita etiam ejus è vita discensus doloribus carnis.* Non sensit dolorem præ amoris magnitudine, sicut Moyses in monte non sensit famem præ mentis elevatione, inquit Albertus Magnus, super Missus. Certè & Moyses & Aaron non videntur in morte dolorem perferuisse. Nam de Aaron dicitur: *Ascendit Aaron sacerdos in montem Hor, jubente Domino, & ibi mortuus est.* De eodem mandato acceperat Moyses: *Tolle Aaron, & filium ejus cum eo, & duces eos in montem Hor. Cumque nudaveris patrem veste sua, indues ea Eleazarum filium ejus Aaron colligetur, & morietur ibi.* Ex quo colligimus, mortuum esse sine vulnere, & sine morbo aut tædio vitæ, quandoquidem sanus montem ascendit, sicque quasi dormiens hac de vita assumptus est, postquam vidit ex speciali privilegio filium suum sibi succedentem, & pontificalibus vestibus indutum ac consecratum. Nam tunc in oculis spiritus sui Moyses & filii sui Eleazari cum quiete exspiravit, & illi oculos ei clausurunt. Similiter de Moyses

Luc. 2.

Cant. 8.

Cant. 8.

Num. 33.

Num. 20.

revertit